

Aan : De gemeenteraad
Datum : 11 februari 2025
Onderwerp : Uitbreiding woonwagendstandplaatsen
Van : Het college
Openbaar : Ja
Documentkenmerk : D-138474
Zaakkenmerk : Z-25-194340
Aantal bijlage(n) : 0

Doel van dit memo

De raad informeren over de stand van zaken in uitvoering van het woonwagen- en standplaatsenbeleid Beverwijk-Heemskerk (D-088682, vastgesteld januari 2023).

Inleiding

In vervolg op uitspraken van het Europese en Nederlandse Hof voor de Rechten van de Mens heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in 2018 een beleidskader voor woonwagen- en standplaatsen vastgesteld. Gemeenten worden verplicht beleid te ontwikkelen voor woonwagens en standplaatsen dat recht doet aan de culturele identiteit van de woonwagendbewoners. Ook in het rijksbeleid 'Een thuis voor iedereen' zijn de woonwagendbewoners erkend als bijzondere doelgroep, waarvoor gemeenten woonbeleid dienen op te stellen.

Beverwijk en Heemskerk presenteren zich als één gezamenlijke woongemeente, met één gezamenlijke woonvisie. Ook op het gebied van woonwagendstandplaatsen werken Beverwijk en Heemskerk intensief samen. De gemeenten hebben een behoeftenonderzoek uitgevoerd waaruit is gebleken dat er een aanzienlijke vraag is naar standplaatsen onder thuiswonende jongeren ouder dan 18 jaar en onder zogenaamde 'spijtoptanten' (personen die noodgedwongen in een reguliere woning zijn gaan wonen). Het onderzoek wijst op een uitbreidingsbehoefte van 2-4 standplaatsen voor huishoudens die Beverwijk opgegeven hebben als gewenste woonplaats en 17 tot 19 standplaatsen voor huishoudens die specifiek in Heemskerk willen wonen. Daarnaast hebben 23 huishoudens geen voorkeur voor één van beide gemeenten opgegeven. De behoefte zal in de tijd verder toenemen als gevolg van thuiswonende jongeren die de leeftijd van 18 jaar bereiken.

Mede op basis van het behoeftenonderzoek naar woonwagendstandplaatsen hebben de raden van Beverwijk en Heemskerk de beleidsnotitie Woonwagendstandplaatsen Beverwijk - Heemskerk vastgesteld. In de beleidsnotitie is benoemd dat de raden van Beverwijk en Heemskerk zich bewust zijn van de moeilijke situatie van standplaatszoekers. De gemeenten willen zich inspannen om binnen hun mogelijkheden tegemoet te komen aan de vraag naar extra standplaatsen. Dat is echter een complexe opgave, vooral op de korte termijn, gezien de grote vraag naar woonruimte in combinatie met het beperkte ruimteaanbod. Ruimte voor het toevoegen van grondgebonden gezinswoningen, inclusief woonwagendstandplaatsen, is slechts in beperkte mate beschikbaar en de meeste gronden zijn in bezit van derden. Daarnaast spelen milieuregels een belemmerende rol bij de uitvoering van de bouwopgave. Pas wanneer de beperkingen worden weggenomen, zullen de mogelijkheden voor uitbreiding van zowel het aantal woonwagendstandplaatsen als voor andere woningtype groter worden. Dit is echter niet op korte termijn te realiseren. De raad heeft daarom in het beleid vastgelegd dat voor de korte termijn de uitbreidingsmogelijkheden van bestaande woonwagendlocaties onderzocht wordt. Dit ruimtelijk onderzoek heeft plaatsgevonden.

Uitbreidingsmogelijkheden

Op twee van de vijf bestaande woonwagendlocaties blijkt uitbreiding ruimtelijk gezien een optie:

1. Lau Mazirelstraat

Op deze woonwagendlocatie is fysiek een uitbreiding mogelijk met één standplaats op gemeentelijke grond naast Lau Mazirelstraat nummer 1. Om een realisatiefase in te kunnen gaan is nader onderzoek noodzakelijk naar de groencompensatie, hinder, bodem, flora & fauna en stikstof. Ook moeten nadere

gesprekken plaatsvinden over het type standplaats (koop of huur) en de toewijzing van de standplaatsen. Tevens start het participatietraject met onder andere de omwonenden. Uiteindelijk moet een anterieure overeenkomst worden opgesteld.

2. Creutzberglaan

Tussen de woonwagenlocatie en De Lunetten ligt een perceel op gemeentelijke grond. Uitbreiding is hier fysiek mogelijk met 8 woonwagenstandplaatsen. Het perceel ligt buiten bebouwd stedelijk gebied. Woningbouw is zonder instemming van de provincie niet mogelijk. Nader onderzoek naar de uitbreidingsmogelijkheden vindt daarom plaats in 2 fasen.

In de eerste fase vindt onderzoek plaats naar de juridische planologische mogelijkheden van het realiseren van woonwagenstandplaatsen voor een bijzondere doelgroep buiten bebouwd stedelijk gebied en de medewerking van de provincie om de Provinciale Omgevingsverordening aan te passen. Per 1 januari 2025 heeft de provincie regelgeving ingevoerd met betrekking tot 'een straatje erbij'. Onder bepaalde voorwaarden is woningbouw buiten bebouwd stedelijk gebied nu eenvoudiger te realiseren. Naar verwachting biedt dit kansen op medewerking van de provincie.

Bij een positieve uitkomst start een tweede fase. Deze fase bevat onderzoek naar een goede toegang, een groene erfafscheiding, bodem, flora en fauna, hinder en stikstof. Ook moeten nadere gesprekken plaatsvinden over het type standplaats (koop of huur) en de toewijzing van de standplaatsen. Tevens start het participatietraject met onder andere de omwonenden. Tot slot moet een anterieure overeenkomst worden opgesteld.

Gezien het autonome karakter van deze ontwikkeling waar het college gevolg aan heeft te geven, heeft het college recent opdracht gegeven de benodigde onderzoeken uit te laten voeren. De kosten voor de onderzoeken worden verantwoord bij de eerstvolgende financiële bestuursrapportage.

Kanttekeningen

Als de provincie niet meewerkt aan het realiseren van woonwagenstandplaatsen aan de Creutzberglaan is uitbreiding binnenstedelijk voor deze doelgroep de komende jaren slechts mogelijk met één standplaats bij Lau Mazirelstraat. De druk op het segment zal verder toenemen. Een geheel nieuwe generatie zal beperkt in staat zijn te leven volgens hun culturele identiteit. Het niet toevoegen van extra woonwagenstandplaatsen kan voor woonwagenbewoners en/of hun belangenorganisaties reden zijn om via juridische weg uitbreiding af te dwingen. De gemeente Den Haag is door uitspraak van de Rechtbank Den Haag op 29 mei 2024 veroordeeld om binnen 5 jaar de wachttijd voor een woonwagenstandplaats vergelijkbaar te hebben gemaakt met de wachttijd voor een grondgebonden (niet gestapelde) sociale huurwoning. Opvolging van een dergelijke uitspraak kan consequenties hebben voor de invulling van lopende woningbouwprojecten en het voorzien in een hoge woningbouwproductie.

Uit gesprekken met de woonwagensezoekenden moet blijken of uitbreiding moet plaatsvinden met koop of huur woonwagens en standplaatsen. Als de vraag uitgaat naar huur woonwagens en standplaatsen ligt de uitvoering bij woningcorporaties. Wij gaan dan met corporaties hierover in gesprek.

Afhandelen toezegging 1033

Bij behandelen van het woonwagenstandplaatsenbeleid is toegezegd dat de projectleider de behoefte inzichtelijk maakt en dat er indien mogelijk maatwerk zal worden toegepast, waarbij de toewijzingsregels wel leidend blijven. Dit wordt door de projectleider opgepakt bij de gesprekken met de bewoners in de aankomende onderzoeksfase.